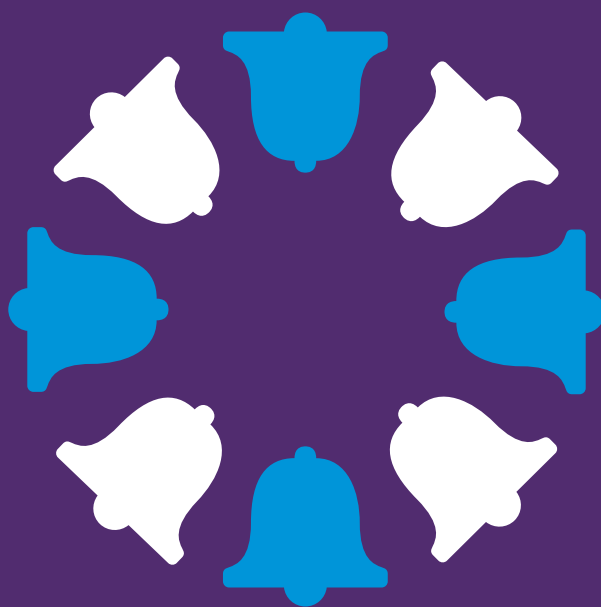

טיפים להתנהלות כלכלית נכונה

פעמונים
מגלים אחריות

חוברת זו הוכנה על ידי צוותים מקצועיים בארגון פעמונים
אפשר להפיץ ולהציג את החומרים לכל המעוניין

קוראים יקרים,

בחוברת זו ריכזנו טיפים, כללים לצרכנות נבונה ומידע, לטובת התנהלות כלכלית נבונה בחיים היום-יום. אנו בפעמונים, מאמינים כי גם צעדים קטנים, סדרה של שינויים בדפוס ההתנהלות הכלכלית, מובילים יחד לשינוי גדול - בתפיסה ובסופו של דבר גם בחשבון הבנק. הטיפים עדכניים ליום בו הוצאה החוברת לאור, אך מדי יום מתווספים חוקים, תקנות וכלים חדשים לניהול נכון יותר של התקציב. כדאי תמיד להתעדכן בשינויים אלו. זכרו - תכנון מראש ובדיקה מקיפה לפני כל רכישה הם שלב ראשון בדרך לתקציב מאוזן.

**בהצלחה רבה!
ארגון פעמונים**

אתרים שימושיים:

פעמונים www.paamonim.org
משרד האוצר mof.gov.il
אתר האוצר שלי www.haotzarsheli.mof.gov.il
הר הביטוח harb.cma.gov.il
הר הכסף itur.mof.gov.il
המועצה לצרכנות www.consumers.org.il
אתר כל זכות www.kolzchut.org.il/he
להשוואת מחירים www.zap.co.il

אוצר

צרכנות נבונה

- 4..... חמישה טיפים לצרכנות נבונה 🛎
- 4..... קניית מזון..... 🛎
- 5..... טיפים להתנהלות בסופרמרקט..... 🛎
- 6..... חדש או יד שניה..... 🛎
- 7..... חשמל..... 🛎
- 8..... מים..... 🛎
- 8..... מתנות ואירועים..... 🛎
- 8..... בילויים..... 🛎
- 9..... רכב..... 🛎

בנק, אשראי והלוואות

- 11..... התנהלות עם בנק..... 🛎
- 11..... כרטיס אשראי..... 🛎
- 12..... מה צריך לבחון..... 🛎
- 12..... הלוואה..... 🛎

חסכון, ביטוחים ופנסיה

- 15..... חסכון..... 🛎
- 16..... ביטוחים..... 🛎
- 17..... פנסיה..... 🛎

חמישה טיפים לזכרון נכון

1. לא צריכים - לא צורכים

כאשר אתם מתלבטים לגבי כדאיות הרכישה זכרו שאתם צריכים לקנות הגדרתם כבר מראש, במרבית המקרים, לפני שיצאתם מהבית. אל תתפתו לקנות מוצר שלא תכננתם לקנות.

2. השוו מחירים

לפני שאתם יוצאים לקניות עשו סקר שוק: בדקו בחנויות שונות, באתרי האינטרנט של חנויות או נותני השירות ובאתרים להשוואת מחירים. קנו במקום המשתלם ביותר עבורכם.

3. אותיות קטנות - מלכודות גדולות

מבצע מפתה? קראו את האותיות הקטנות. יכול להיות שתגלו שלא כדאי לבצע את הרכישה. הכירו את פרטי העסקה. הבינו עד הסוף על מה חתמתם ולא התחייבתם לרכישה נוספת/אחרת ממה שרציתם.

4. התחרטתם?

התנאים לביטול העסקה הם חלק ממנה. כללו אותם בשיקולי כדאיות הרכישה.

5. בדקו את החשבון

לפני שאתם יוצאים מהחנות בדקו שחויבתם רק על מה שרכשתם, שהמחיר בחשבונית תואם את המחיר שעל המוצר וסכום ההורדה בכרטיס האשראי ובחשבון הבנק זהה לסכום הרכישה.

קניית מזון

אחד הסעיפים המרכזיים בתקציבה של כל אחד וכל משפחה. החדשות הטובות הן שבעזרת תכנון נכון לפני יציאה לקניות ובהתמודדות נכונה מול אמצעי השיווק והמבצעים בסופר, ניתן לצמצם הוצאה זאת בלי לרדת ברמת החיים באופן משמעותי.

חמישה עקרונות לחיסכון בקניות:

📖 **בדקו מה יש:** בדקו את המזווה והמקרר. היזכרו במוצרים שקניתם בכמות גדולה מדי ושהשלכתם לפח כי תוקפם פג או כי התקלקלו.

📖 **הכינו רשימה:** הכינו רשימת מוצרים שלהם תזדקקו בשבוע הקרוב. תוכלו להכין תפריט משפחתי שבועי ועל פיו תוכלו להכין את הרשימה.

📖 **השוו מחירים:** רשתות השיווק מחויבות לעלות לאינטרנט את מחירי המוצרים השונים. תוכלו להשוות את מחירו של הסל שאותו תרצו לקנות בסופרים בסביבתכם.

📖 **היצמדו לרשימה:** הגעתם לסופר? זכרו שאת כל מה שאתם צריכים לקנות כבר הגדרתם בבית. אל תתפתו לקנות במבצע מוצר שלא נכלל ברשימה שהכנתם.

📖 **השתמשו במה שקניתם:** השתמשו במה שיש והימנעו מהשלמות במכולת. גם כשנדמה לכם שהמקרר ריק, עם קצת יצירתיות ניתן לבשל מאכלים טעימים ומזינים.

טיפים להתנהלות בסופרמרקט

- **הגיעו לסופר שבעים:** אנשים רעבים קונים יותר ופחות בריא - ממחקרים עולה כי אפילו מחסור קצר-טווח במזון (חמש שעות בלבד) עלול להביא לשינוי בבחירת מוצרי המזון ולהביא לרכישה גדולה יותר של מוצרי מזון פחות בריאים.
- **לקחת את ילדים או לא?** אם לוקחים את הילדים לסופר, הגדירו מראש ובתוספת הסברים את הסכום שאתם מקציבים לכל ילד. נצלו את הקנייה להעברת שיעור בחינוך פיננסי: איך משווים בין מחירי מוצרים, איך בוחנים מבצע ואיך מוותרים.
- **"בזמן ובמקום הנכונים"**

 - ✓ **העדיפו קניות במקום מוכר:** כשקונים בסופר מוכר, אנחנו יודעים היכן המוצרים נמצאים על המדפים וקל יותר למצוא את המוצרים אותם רצינו לקנות, זמן שהיה יהיה קצר יותר וסל הקניות קטן יותר.
 - ✓ **מחשב מסלול מחדש:** מוצרי החובה בקנייה ממוקמים, שלא במקרה, בצד המרוחק מהכניסה. זאת כדי שהקונה יחלוף על פני עשרות מטרים של מדפים, בדרכו ללחם ולחלב ויחשף לפיתויים ולמבצעים. נסו להצמד למסלול לפי המצרכים ברשימה.
 - ✓ **קנייה באינטרנט לפעמים זולה יותר:** מחירי המזון הנרכשים באינטרנט ירדו בשנים האחרונות והם דומים למחירים בסניפים. אמנם, יש לשלם עבור המשלוח, אבל חוסכים דלק וזמן ומצמצמים את הפיתוי בקניית מוצרים שלא תכננתם לרכוש.
 - ✓ **בסוף היום המחיר יורד:** ערכו קניות בשווקים הפתוחים, בייחוד לקראת סוף השבוע או בסוף היום, כאשר המחירים יורדים.
 - ✓ **העדיפו מוצרים שבפיקוח:** רכישת מוצרים שבפיקוח תאפשר להוזיל את סל הקניות. בצד מדפים שבהם מוצרים שבפיקוח תוכלו לראות שילוט ובו רשימת מוצרי המזון.
- **גודל העגלה:** מיעוט מוצרים בעגלה ענקית יוצר בתת-מודע שלנו תחושה שלא קנינו מספיק מוצרים ושחייבים למלא את העגלה, כדי שתיראה יותר שופעת. מה עושים? יש עגלות קטנות בסביבה? או סלסלות? השתמשו בהן אם אפשר.
- **כל כמה זמן?** מומלץ לערוך קניות פעם בשבוע במרוכז לכל השבוע.
- **השלמות?** השלמות במכולת עלולות לשבש את תקציב הקניות. לכן עדיף לערוך קנייה מרוכזת בסופר ובכך לבטל את הצורך בקניות השלמה במכולת. אם כבר הולכים למכולת, לעולם לא לפתוח חשבון ולרשום. שלמו מיד בעבור מה הקנייה.
- **המחירים הם כבר לא סוד:** רשתות השיווק מחויבות לפרסם באינטרנט את מחירי מוצרי המזון בכל סופר. אתרים שונים עורכים השוואות לפי נתונים אלו. הגדירו סל והשוו מחירים. כמו כן, באתרי קניות און-ליין של הרשתות השונות ניתן להתרשם ממחירי המוצרים ברשת ומהמבצעים.
- ✓ **מי עומד מאחורי ומכל צדדי:** מוצרים בגובה היד והעיניים הם מוצרים יקרים יותר מהמוצרים הממוקמים במדפים העליונים והתחתונים.
- ✓ **השוו בין מחירים לפי אותה יחידת מידה:** רשתות השיווק מחויבות להציג את המחיר ליחידת מידה (100 גרם מוצר או 100 מ"ל לנוזל). לא מוצאים את המידע? כנסו למחשבון שבטלפון וחלקו מחיר לכמות. כך תוכלו להשוות בין שני מוצרים שגודל אריזתם שונה.
- ✓ **מותגים פרטיים:** לעתים תוכלו למצוא מוצר ממותג פרטי הזהה למותג ידוע, במחיר זול יותר (הסתכלו על "מיוצר ב: בתוית"). לא תמיד מוצרי המותג הפרטי של החנות זולים יותר. בחנו בקפידה, השוו ואז בחרו.
- ✓ **שקילת מוצרים:** מומלץ לשקול מוצרים בתפוזרת במשקל המוצב לשימוש הקונים.

מבצעים:

- ✓ **בדקו את המבצע האמיתי:** השוו את המחיר במבצע לא למחיר המקורי שמצוין בשלט אלא למחיר האמיתי, זה שמאפיין ומייצג את מחיר המוצר לאורך השנה.
- ✓ **קראו את האותיות הקטנות:** בדקו את תנאי המבצע, וודאו שהמבצע לא מיועד רק "לחברי מועדון" או שתקופת המבצע הסתיימה במקרה שלשום.
- ✓ **בדקו אם אתם צריכים את המוצר:** לעיתים ההנחה מותנית בקניית כמות, שאתם לא זקוקים לה.

הגעתם עד לקופה, סיימתם את הקנייה!

- ✓ אל תתפתו למבצעי הקופה.
 - ✓ אל תשלמו על מזון בתשלומים.
 - ✓ בדקו את החשבונית במקום. מצאתם טעות, בקשו החזר כספי.
- למידע נוסף על אתרים שיעזרו לכם לקנות בזול ראו טיפים באתר פעמונים.**

חדש או יד שניה?

רובנו מפיקים הנאה מקריעת עטיפה מרשרשת של מוצר חדש ומהידיעה שאנחנו הראשונים שנוגעים בפרטי, אבל, בקצת מאמץ, אפשר למצוא את מה שאתם צריכים באחוזי הנחה ניכרים ולחזור לשליטה על ההוצאות.

למה לא לשלם פחות ולקבל יותר?

ניתן למצוא מוצרי יד שניה כמעט בכל תחום - מוצרי החשמל, רהיטים, בגדים, טלפונים ניידים, מחשבים, ספרים ועוד.

טיפים להתנהלות נכונה:

ומה אם התחרטתי? חוק הגנת הצרכן אינו חל על מכירת מוצרים על ידי אדם פרטי אלא חל רק על התקשרות בין עוסק (חברה בע"מ או עוסק מורשה) לבין צרכן פרטי, לכן אין "חרטות" או אפשרות לבטל את הקניה מיד שניה ולקבל את הכסף בחזרה. זאת הסיבה שיש לבדוק את הסחורה היטב לפני התשלום.

מחיר: אין מחירון למוצרים, המחיר נקבע בהתאם למספר גורמים: מחיר אותו המוצר כשהוא חדש, גיל המוצר, מצבו ("כחדש", וכדומה) וכמה אתם מוכנים לשלם. במידה והמוכר הוא אכן אדם פרטי ולא סוחר, אין בעיה להתמקח. כללי רכישת מוצרים יד שניה דומים לכללים לפני כל יציאה לקניות - ערכו סקר שוק, השוו מחירים והתמקחו. בדקו מחיר של מוצרים דומים המתפרסמים ברשת למכירה כדי לקבל מידע כללי על המחיר.

תשלום: למרות ההרגל שלנו לשלם בכרטיס אשראי ולבקש לשלם בתשלומים, כשקונים מאדם פרטי משלמים במזומן. הכניסו את הקניה לסעיף ההוצאות באותו החודש.

מוצרים טכנולוגיים (טלפונים או מחשבים): הטכנולוגיה מתחלפת/מתחדשת במהירות והחברות יוצאים מידי שנה-שנתיים עם מוצר חדש. טלפון או מחשב נייד מדור אחד פחות מהחדש ביותר, יכול לעלות מאות או אלפי שקלים פחות מאותו מוצר כשהוא חדש. אפשר לוותר על סמל הסטטוס וגם על מהירות הגלישה / מספר פונקציות ועדיין להיות מעודכנים. כמו כן ניתן לרכוש מוצרים מחודשים (refurbished) מוצרים חדשים שהיו בתצוגה או שהיו בשימוש וחיידשו אותם. על מוצרים אלו ניתן פעמים רבות גם לקבל אחריות.

מוצרי חשמל ואלקטרוניקה: ניתן תמיד לקנות מוצרים יד שניה ולא דווקא חדשים. מזגנים, מכונות כביסה ומקררים יד שניה נמכרים במאות בודדות של שקלים, אולם צריך לקחת בחשבון עלויות של הובלה/פירוק/הרכבה. בדקו עם המוכר אם יש אחריות למוצר למקרה של תקלה. יש קבוצות

פייסבוק לרכישות יד שניה בהם ניתן למצוא דילים משתלמים, אך צריכים להיות עם יד על הדופק ולעקוב אחרי הפרסומים, מאחר והמוצרים נמכרים במהירות.

👉 **טלפונים סלולריים:** רכישת טלפונים ניידים יד שניה (בחנויות או מחברים) דורשת בדיקה: מצבו החיצוני של המכשיר, באיזה שימוש היה, מה מצב האחריות וממי קונים. צריך לבחון שכל האיברים הדרושים קיימים כגון: כרטיסי זיכרון, כבל, אוזניות וכד', בהתאם למכשיר.

👉 **רהיטים:** אל תיבהלו מרהיט שלא תואם את החלום שלכם או שלא מתאים לסט שכבר יש לכם. ניתן תמיד לצבוע/לרפד ולחדש המראה. ניתן למצוא קבוצות פייסבוק בהם יש הצעות למכירה של רהיטים במצב מעולה.

👉 **בגדים ובגדי מעצבים:** חנויות יד שניה או מכירות בבתים מאפשרות לרכוש בגדים של מותגים ידועים בעשרות בודדות של שקלים. אל תתפתו למוצרים שלא חשבתם בבית שאתם צריכים. הצטיידו בסבלנות וכסף מזומן. בדקו טוב את הבגד לפני הרכישה: חורים, כתמים, וודאו שהרוכסן/כפתורים תקינים. לעולם אל תרכשו בגדים תחתונים או בגדי ים וכבסו, לפי הוראות היצרן, לפני שמכניסים לארון הבגדים שלכם.

👉 **אפשר גם בחינם:** אתרי אגורה ויד 2 - מאפשרים לאנשים למסור בחינם חפצים מיותרים שלהם, במקום שייזרקו או יישארו ללא שימוש, לאנשים אחרים אשר מחפשים אותם. האחריות על הובלת החפץ - על המקבל, לכן העדיפו מוצר מאזור המגורים שלכם. ניתן למצוא מוצרי חשמל, רהיטים, בגדים, ספרים ומדיה, כלי נגינה, מוצרי ספורט ועוד.

👉 **גראז' סייל:** משפחות רבות שעוברות דירה מעדיפות למכור את הרכוש שצברו ולא יעבור איתם למשכנם החדש - רהיטים, חפצי נוי, צעצועים ובגדים. הודעות על כך נתלות בדרך כלל בשכונה ומועלות בפרסומים ברשתות החברתיות. כך ניתן לרהט את הבית בזול. התשלום במזומן, כדאי להתמקח, אין אפשרות להתחרט וההובלה/הרכבה על הקונה.

👉 **שיתופי זה הכי אחי. למה לקנות אם אפשר לשאול?**

לפעמים אנחנו צריכים כלי עבודה, ציוד לקמפינג, ציוד לבעלי חיים או ציוד רפואי. היעזרו במיזמים חברתיים להשאלת ציוד. יד שרה היא המובילה בהשאלת ציוד רפואי, בערים רבות בארץ ניתן להשאיל אופניים. חפשו אתרים להשאלה או ברשתות החברתיות.

חשמל

💡 זכרו לכבות מכשירים ואורות שאינם בשימוש. ניתן להשתמש ב"שעון שבת" או טיימר להגדרת שעות כיבוי.

💡 הקפידו לנקות את המסננים של המזגנים מדי חודש. כך תחסכו אנרגיה ותגבירו את יעילות המזגן.

💡 הפעילו את המזגן לפי המלצת חברת החשמל: בחורף: 20 מעלות, ובקיץ: 25 מעלות.

💡 הקפידו לסגור חלונות ופתחים כשהמזגן פועל.

💡 בשעות היום - העדיפו תאורה טבעית.

💡 ייבשו את הכביסה באוויר הפתוח.

💡 הרחיקו את המקרר כ 10 ס"מ מהקיר לחסכון בצריכת החשמל.

💡 נקו את הקומקום - צריכת החשמל של קומקום מלא אבנית עלולה להיות כפולה מזו של קומקום נקי.

💡 ברכישת מכשירי חשמל חדשים, שימו לב לקבוצת צריכת החשמל של המוצר. שווה להוציא כמה מאות שקלים על מוצר מקבוצה A או B - דבר היכול להביא לאלפי שקלים של חסכון בחשמל.

💡 מנורות PL / LED חוסכות כ 80% מהעלות של צריכת החשמל לתאורה באותו הספק אור.

לטיפים נוספים אתר חברת החשמל: www.iec.co.il

מים

- 🔹 סגרו היטב את הברזים, למניעת נזילות מים.
- 🔹 סגרו את הברזים בזמן השימוש. לדוגמה - סגרו את הברז בזמן צחצוח שיניים והסיבון במקלחת וצמצמו את זמן פתיחת הברז במהלך שטיפת הכלים.
- 🔹 בדקו מול תאגיד המים המקומי שמספר הנפשות בבית מעודכן. מכסת המים מוגדרת ע"פ מספר זה וכל חריגה ממנו עלולה לעלות ביוקר.
- 🔹 שטפו את הרכב בדלי ולא בצינור.
- 🔹 השקו גינות בשעות הלילה או לפנות בוקר. כך תצרכו פחות מים.
- 🔹 הפעילו את מכונת הכביסה כאשר המיכל מלא בבגדים. אם המיכל אינו מלא, אז הפעילו תכנית מתאימה לחצי מיכל.
- 🔹 מחזרו מים - בד"כ אנו פותחים את המים לפני הרחצה ומחכים שיתחממו. את המים האלה אפשר לאסוף בדלי ולהשתמש בהם לניקיונות, להדחה בשירותים או להשקיה. כמו כן ניתן להשתמש במי המזגן לשימושים אלה.
- 🔹 מים רבים מתבזבזים מנזילות מים קטנות. מקומות מועדים לנזילה הם גינות ואסלות (לתוך האסלה עצמה). נזילה של טיפה בשנייה מבזבזת עשרות ליטרים בחודש. בכל מקרה של נזילה שאתם לא יודעים לתקן, מומלץ להזמין איש מקצוע. בדקו מדי פעם את מונה המים כאשר כל הברזים סגורים וודאו שה"פרפר" לא זז (אם זז כאשר אין ברז פתוח, סימן מובהק לנזילה).
- 🔹 התקינו חסכמים. החסכם אינו פוגע בעוצמת הזרם אלא רק מקטין את צריכת המים. התקנת החסכם חוסכת כשליש מהצריכה היומית הממוצעת.

טיפים נוספים לחסכון במים, באתר של רשות המים:

www.water.gov.il/Hebrew/Water-saving/Pages/Household

מתנות ואירועים

- 🎁 רכשו ברכישה מרוכזת - עם חברים או בני משפחה.
- 🎁 מתנות לחברי הילדים - קבלו החלטה משותפת עם שאר ההורים על סכום קבוע למתנה, נכון במיוחד בשנת בר/בת מצווה.
- 🎁 ערכו מסיבת יום הולדת משותפת לילדים - עם עוד ילד או שניים, להוזלת העלויות.
- 🎁 היערכו וחסכו מראש לאירועים גדולים - בר/ בת מצווה או חתונה.

בילויים

- ♥ תוכלו ליהנות מבילויים חינוכיים לא פחות מאלה עם עלויות.
- ♥ רכשו כרטיסים באתרים מוזלים, ע"י שימוש בקופונים, דרך ועד עובדים, חברות במועדון (כרטיסי אשראי, סופר וכדו'), קבוצות רכישה או קבוצות פייסבוק.
- ♥ רכשו מראש. פעולה זו יכולה לעיתים להוזיל עלויות באופן משמעותי.
- ♥ קנו מניו רק אם ברור לכם שבאמת תנצלו אותו לאורך התקופה כולה. 80% מהמנויים אינם מנוצלים.
- ♥ הגדירו מכסה חודשית מראש לארוחות וקפה, מחוץ לבית.

רכב

- 🚗 הקפידו לנסוע במהירות 90 קמ"ש בכבישים המתירים זאת. כך צריכת הדלק תהיה חסכונית יותר.
- 🚗 ערכו מעקב אחר כמות הנסיעות ועלויות הנסיעה בכבישי אגרה. במידה ואתם נוסעים בכבישי אגרה באופן שוטף, יתכן וכדאי לעשות מנוי, כדי להוזיל את עלויות הנסיעה. בדקו האם ניתן להפחית את כמות הנסיעות בכבישי האגרה וכך להוזיל את עלות הנסיעה.
- 🚗 בדקו את לחץ האוויר בצמיגים. הדבר משפיע על רמת צריכת הדלק.
- 🚗 תדלקו בשירות עצמי. הדבר מוביל לחסכון של 30 אג' לליטר או יותר.
- 🚗 רוקנו את הרכב מחפצים מיותרים ובמיוחד מתא המטען. כל תוספת במשקל גורמת לצריכת דלק גבוהה יותר.
- 🚗 תכננו את מסלול הנסיעה. רכזו מספר משימות לנסיעה אחת.
- 🚗 האצה או בלימה פתאומית צורכת יותר דלק. נהיגה רגועה חוסכת עד כ 30% בנסיעה בכבישים בין עירוניים.
- 🚗 תצרוכת הדלק בנהיגה בפקק גבוהה עד פי 3 מתצרוכת הדלק בנסיעה רגילה.

פאייביק אלי:

צרכות נכונה

מפ זאי אצות כד אכסוק?

התנהלות עם הבנק

- נהלו מו"מ עם פקיד הבנק והתמקחו על תנאי החשבון או ההלוואות, לאחר שבדקתם הצעות של בנקים אחרים.
- עבור בני זוג:** רצוי לעבור לחשבון משותף אחד כדי לחסוך בעמלות, לקבל הטבות בהלוואות ולשלוט על ההוצאות ודו"חות מרוכזים.
- עצמאיים:** הפרידו את חשבון העסק מחשבון הבית והעבירו מדי חודש "משכורת" מחשבון העסק לחשבון הבית. (אלא אם המדובר בעסק קטן שאין לו הוצאות מלאי וציוד)
- משכו מזומן מכספומט של הבנק עצמו. העמלה על משיכה מבנקט שאינו משויך לבנק, גבוה יותר מזו של משיכה מבנק שמשויך לבנק. העדיפו כספומט שנמצא צמוד לסניף הבנק ולא העומד במקום עצמאי, השימוש בו מחייב עמלה נוספת.
- משיכת סכום גדול חסכונית יותר ממשיכות רבות וקטנות, במידה ואתם משלמים על משיכת מזומנים.
- בצעו פעולות באתר האינטרנט של הבנק כדי לחסוך בעמלות ובזמן המתנה בבנק.
- בדקו אפשרות לפתוח חשבון בבנק הדואר - אין בו עמלות ניהול ועלויות הפעולות בו נמוכות, אין בו אפשרות למשיכת יתר וכרטיס האשראי מחויב באופן מיידי בחשבון.
- הבינו את מה שמוצע לכם בבנק - הבנקאים מחויבים להסביר לכם את כל הדרוש הסבר ובכל מקרה שאינכם מבינים את ההסבר עמדו על זכותכם לקבלת מענה ברור. בקשו לקבל את המידע במושגים של כסף, כך תוכלו להשוות בין הצעות שונות שמוצעות לכם.
- חבילות מסלולים נבדלות זו מזו בכמות הפעולות בערוץ ישיר וכמות פעולות פקיד שנכללות בהן ובכך בגובה העמלות שידרשו ממכם. התאימו לצרכיכם.

כרטיס אשראי

- כרטיסי אשראי הם אמצעי תשלום חלופיים למזומן או להמחאות. הם מאפשרים רכישות בבתי עסק הן באופן ישיר והן בעסקה טלפונית או אינטרנטית. ניתן לבצע עסקות בתשלום חד פעמי או בכמה תשלומים.
- חשוב לדעת שיש לכך מחיר כספי. כדי להבין את המחיר ולהעריך את כדאיותו חשוב להבין את ההבדלים בין סוגי הכרטיסים השונים. ההבנה הזו תסייע לכם לבחור כרטיס שמתאים לכיס שלכם ולא פחות חשוב - לאופי שלכם.

כרטיסי חיוב מיידי (דביט)

משמש תחליף לעסקת מזומן. הוא מחייב את חשבון העו"ש של הלקוח מיד עם ביצועה של העסקה, בכפוף ליתרה בחשבון ולמסגרת האשראי, ומזכה את חשבון הבנק של בית העסק באופן מיידי (תוך מקסימום 3 ימי עסקים). למי שמתקשה לשלוט בהוצאותיו זוהי דרך מצוינת להתנהל בתבונה. קצת כמו ללכת עם כספומט בכיס.

כרטיסי אשראי בנקאיים

האשראי ניתן ע"י הבנק. התשלום ינוכה מחשבון הבנק במועד החיוב הקרוב עליו סוכם עם הבנק או עם הגורם שהנפיק את הכרטיס.

עלות

לכרטיסי האשראי יש עלות והיא מחויבת מדי חודש בחיובי אותו חודש. ישנם מועדונים המעניקים פטור מעלות זו, בדרך כלל לתקופה מסוימת. לעתים ניתנת גם הנחה לאוכלוסיות מסוימות כמו חיילים, סטודנטים ועוד. רצוי לבקש הנחה גם אם לא משתייכים למועדון כלשהו.

כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים

האשראי ניתן על ידי חברת האשראי. גופים רבים מנפיקים כרטיסי אשראי כאשר הם מחייבים השתייכות למועדון הלקוחות שלהם.

כחמישה ימים לפני מועד החיוב, מקבל הבנק נתונים על סכומי החיוב שינוכו מחשבון העו"ש של הלקוח.

למחזיקים בכרטיסים אלו ניתנות הלוואות בקלות יתרה אולם אלו הן הלוואות יקרות מאוד. בנוסף לריבית הגבוהה, קיים קנס לפירעון מוקדם.

אשראי מתגלגל בתוך כרטיס האשראי

מסגרת האשראי נקבעת מראש. אם הלקוח בחר שלא לפרוע את מלוא הסכום, היתרה שלא נפרעה נושאת ריבית ו"תגולגל"-תעבור לחודש הבא, בו שוב בעל הכרטיס יוכל לבחור לפרוע חלק מהסכום או את כולו. בגין דחיית הפירעון לחודשים הבאים משולמת ריבית גבוהה מאוד.

לדוגמה, אם סך הרכישות היה 5,000 ש"ח והלקוח ביקש לחייב את חשבון הבנק שלו בסך של 3,000 ש"ח, היתרה, 2,000 ש"ח, תועבר לחודש הבא ותשולם עליה ריבית.

שימו לב: אם הלקוח לא מודיע לחברת האשראי מהו הסכום לחיוב חשבון בכל חודש, חברת האשראי מחייבת אותו בסכום מינימום (בסביבות 200-600 ₪) ואת שאר החיוב, לרוב סכום נכבד, היא מעבירה לחודש הבא בריבית גבוהה, וכך נצברת יתרת התחייבויות בכרטיס אשר הלקוח לא תמיד מודע לה.

מה צריך לבחון?

- סוג הכרטיס.
- העלות השוטפת של הכרטיס - יש כרטיסים שיש להם עלות חודשית או שנתית ויש כרטיסים שיש בהם פטור מהעלות הנ"ל אם מתקיימים תנאים מסוימים (סך שימוש חודשי, חברות במועדון צרכנים וכד').
- מסגרת הכרטיס - הסך הנ"ל קובע מהו היקף העסקאות שניתן לעשות בכרטיס מאחר וכל עסקה, עד הרגע שחויב חשבון הבנק בפועל, מהווה צריכת אשראי מהכרטיס. בדרך כלל בכרטיס חוץ-בנקאי מסגרת האשראי תהיה נמוכה מאשר בכרטיס בנקאי.
- עלויות נוספות של הכרטיס.
- אפשרות לביטול הכרטיס.
- בדקו כל חודש את פירוט האשראי. האם העסקאות שבוצעו הן שלכם ושאתם מזהים את ספקי השירות.
- מומלץ לא להחזיק יותר מ-2 כרטיסי אשראי.
- לעיתים כדאי שכרטיס האשראי יהיה משויך למועדון כלשהו, אם זה מוזיל לכם עלויות ואתם מנצלים את ההטבות בכרטיס.

הלוואה

האם אתם באמת צריכים הלוואה?

הלוואה היא לעתים הפתרון הראשון שעולה בדעתכם כאשר אתם עומדים להוציא הוצאה שאין לה כיסוי בחשבון הבנק שלכם. הפתרון הזה הוא כה זמין כיום, עד שאנחנו לוקחים הלוואות באופן כמעט אוטומטי. התוצאה: נטילת הלוואות שעולות לנו כסף רב והתמודדות עם קושי להחזיר אותן לאורך זמן. אז רגע לפני שאתם לוקחים הלוואה, בררו עם עצמכם את הדברים הבאים.

האם ההוצאה המתוכננת הכרחית? עצרו רגע ושאלו את עצמכם:

האם אתם צריכים ממש עכשיו? האם ניתן לחכות עם הרכישה עד שנוכל לקנות את המוצר ללא הלוואה?

האם צריכים דווקא את המוצר הזה? אולי יש תחליף זול יותר? דגם דומה משנה שעברה? אולי מוצר יד שנייה? אולי תוכלו למצוא אותו באתרי מחזור כמו "אגורה"?

האם זהו צורך אמיתי? קשה להפריד בין "צריך ורוצה". תנו לעצמכם יומיים לחשוב על הרכישה המבוקשת. לפעמים תגלו שהדחף עבר ואתם כבר לא כל כך מעוניינים בה.

האם הלוואה היא דרך המימון היחידה?

אולי ניתן לחסוך לקראת הרכישה או להשתמש בחסכון קיים?

אם אתם לא חייבים לרכוש את המוצר מיד - שימו כסף בצד בכל חודש עד שיהיה בידיכם הסכום הדרוש. כך תמנעו מתשלומי ריבית על הלוואה

האם נוכל לעמוד בהחזרי הלוואה המבוקשת?

בדקו היטב מהו הסכום שאותו תוכלו להחזיר בכל חודש. בחישוב כושר החזר החודשי הביאו בחשבון גם מצבים כמו ירידה בשכר או עלייה בשכר הדירה או המשכנתא. לא יכולים לעמוד בהחזר החודשי? אל תקחו הלוואה.

החלטתם לקחת הלוואה? עשו זאת בחכמה:

קחו את הסכום המדויק הנדרש. אל תקחו סכום גבוה יותר "שיהיה".

האותיות הקטנות: בדקו מסלולים שונים ותנאי החזר שונים של הלוואות ותשלומים, בהתבסס על כושר החזר שחישבתם. השוו ואל תהססו להתמקח. שימו לב במיוחד לנושאים הבאים:

✓ אחוז הריבית המוצע לכם על ההלוואה.

✓ היקף התשלום החודשי והשנתי.

✓ כמה אתם עומדים לשלם בסך הכול לאורך כל חיי הלוואה.

✓ קנסות צפויים על פיגור בתשלומי הלוואה.

✓ עמלת פרעון מוקדם, אפשרות להחזיר את הלוואה לפני מועד הסיום, אם ייכנס לחשבונכם סכום כסף בלתי צפוי.

פאריסן לאי: 🛎

בנק, אשראי והלוואות

מפ זאי אצטו כדו אנסוק? 🛎

חסכון

👉 **כוונו למטרה:** הגדירו עבור מה תרצו לחסוך. הגדירו מטרות ממוקדות וברורות, לטווח זמן קצר ולטווח ארוך. המטרות צריכות להיות ספציפיות, תחומות בזמן ובסכום. תנו שם לחיסכון שלכם, לדוגמא: ללימודים אקדמאים לילד, לשיפוץ הבית, לבר-מצווה של הילד, לטיול בחו"ל, לרכב חדש וכדו'.

👉 **חסכו כמה שאתם יכולים:** הפכו חיסכון להרגל, אין זה משנה כמה מעט אתם יכולים לחסוך ביום-יום, גם חיסכון קטן יהפוך לחיסכון משמעותי על פני זמן.

👉 **אומרים לי שהריבית היום כמעט אפסית, איך אפשר למקסם את הרווח על החיסכון שלי?**
✓ השוו בין הבנקים.

✓ הבנקים הקטנים מציעים ריביות טובות יותר - וניתן לפתוח חשבון בבנק אחר רק למטרת חיסכון.

✓ תקבלו ריבית גבוהה יותר ככל שהכסף "סגור" ליותר זמן וסכום החסכון גבוה יותר.

✓ לעתים מציעים ריבית גבוהה יותר על הפקדה בערוצים ישירים - למשל באינטרנט.

👉 **בבנק מציעים לי אפיקי חיסכון שונים. כשמשווים ביניהם, מה צריך לבדוק?**

✓ מה גובה הריבית השנתית/הצמדה למדד/פריים.

✓ כמה ובאיזו תדירות יש "תחנות יציאה", כלומר, כל כמה זמן ניתן למשוך את הכסף ללא קנסות.

✓ מה גובה הקנס שמשלמים כשמבקשים למשוך את הכסף לפני המועד (או שלא בתחנת יציאה).

✓ האם ישנן עלויות נוספות.

👉 **יש לי חיסכון עם תכנית יציאה קרובה, מה עלי לעשות? בדקו:**

✓ האם תזדקקו לכסף לפני תחנת היציאה הבאה? - אם כן, כדאי למשוך את הכסף בתחנה זו.

✓ האם מוצעות תכניות חיסכון אחרות בתנאים טובים יותר? - אם כן, יתכן שמשתלם להעביר את הכסף לתכנית חדשה ומשתלמת יותר.

👉 **איך אפשר לעקוב אחרי כל תכניות החיסכון הקיימות?**

✓ שמרו את הדו"ח הרבעוני האחרון של קרן הפנסיה/קופת הגמל, קרן השתלמות.

✓ וודאו כי דמי הניהול הם כפי שסוכמו.

ביטוחים

- אספו את הדו"חות השנתיים שאתם מקבלים אחת לשנה.
- ערכו טבלה לכל אחד מבני הזוג ובדקו על מה אתם משלמים ועל מה אתם מבוטחים.
- בדקו שאין כפל ביטוחים - במיוחד בביטוחי בריאות.
- השוו והתמקחו על גובה דמי הניהול.
- בדקו כי מרכיב ביטוח אובדן כושר עבודה אינו עולה על 75% משכר הברוטו שלכם (זה המקסימום שתוכלו לקבל).
- ביטוחי דירה/רכב השוו מחירים - בדקו מהם הכיסויים, ההשתתפות העצמית ועלות כינון אם קיימת.
אתר להשוואת ביטוחי חובה לרכב: car.mof.gov.il
- ביטוחי בריאות - במידה ואתם מעוניין לרכוש ביטוח בריאות, בדקו שאין כפל וחפיפה בינו לבין הביטוח המשלים של קופ"ח. **אתר להשוואת ביטוחי בריאות: briut.mof.gov.il**
- רכישת תרופות במרשם זולה בהרבה מאשר רכישה ללא מרשם.
- טיפולי שיניים לילדים - ניתנים חינם או בעלות נמוכה, דרך קופ"ח.

פנסיה

הפקדה חודשית המורכבת מ:

- הפרשות מעסיק שהמעסיק מפריש לקופת הפנסיה.
- הפרשות עובד שהעובד עצמו מפריש לקופת הפנסיה.
- תשלומי פיצויים - הפיצויים, הנם חלק משמעותי מקופת הפנסיה ועשויים להגיע עד ל- 40% מגובה הקצבה.

ההסדר הנפוץ של הפרשות לפנסיה הוא:

6% תשלומי מעסיק לתגמולים, 6% תשלומי עובד ו- 6.5% ע"י המעסיק לפיצויים. סך הכל 18.5% מגבה השכר.

כיצד אפשר למקדם גורם זה?

- ✓ **שכר מבוטח:** גובה ההפרשה באחוזים מהשכר המבוטח לפנסיה. חשוב לוודא שהשכר המבוטח לפנסיה הנו השכר ברטו, ואם הוא נמוך יותר, להתמקח על כך עם המעסיק.
- ✓ **תגמולי עובד:** עובד רשאי להגדיל את חלקו עד 7% משכרו.
- ✓ **פיצויים:** מומלץ לא למשוך כספי פיצויים כדי לא לפגוע בגובה החסכון לפנסיה.

עלות רכישת הביטוחים:

הסדר פנסיה הנו למעשה חבילה שכוללת חיסכון ושני סוגי ביטוחים. ביטוח אחד למקרה מוות, שאז משולמת קצבה לשארים, ביטוח שני למקרה נכות - שאז משולמת קצבת נכות. מהכסף שהחוסך מפריש לפנסיה נרכשים הביטוחים והעלות שלהם (הפרמיה) נגרעת מהסכום שהולך לחיסכון. כלומר, ככל שהביטוחים יקרים יותר, פחות כסף עובר לחיסכון.

כיצד אפשר למקדם גורם זה?

- ✓ **ביטוחים מתאימים:** ודאו כי אין לכם ביטוחים מיותרים. תצורפו אוטומטית למסלול כללי, אלא אם תציינו אחרת. כך למשל, מי שאין להם משפחה התלויה בהם, לא צריכים ביטוח שארים. חוסכים מבוגרים, שילדיהם כבר עצמאיים ועזבו את הבית, יכולים למצוא שנכון עבורם להקטין את ביטוח השארים.
 - ✓ **כפל ביטוחים:** כדאי לעשות סדר בביטוחי החיים ואובדן כושר העבודה. למרבית האנשים ישנם ביטוחים נוספים על הביטוח הבסיסי מקרן הפנסיה ולכן מומלץ לוודא כי אין כפל ביטוחים.
 - ✓ **עלות הביטוח:** עובדים החוסכים בביטוחי מנהלים או בקופות גמל להן מצורפים ביטוחים, מקבלים לעתים הצעה להרחיבם. חשוב לבדוק היטב האם במקרה זה לא יהיה זול יותר לרכוש את הביטוח בנפרד ולא כחלק מהמכשיר הפנסיוני.
 - ✓ **דמי ניהול:** הגוף שמנהל את החיסכון גובה דמי ניהול. דמי הניהול נגבים בשתי צורות:
 - דמי ניהול מההפקדות השוטפות שהחוסך משלם מידי חודש.
 - דמי ניהול מהיתרה שצבר החוסך עד כה.
- למשל: אם מופרשים 1,000 ש"ח מידי חודש. לאחר שנתיים בחסכון יש 25,000 שקל צבורים: דמי ניהול מההפקדות ילקחו מה-1,000 ש"ח שמופרשים מידי חודש. דמי ניהול מהצבירה ילקחו מה-25,000 שקל מהחסכון. ניתן להתמקח עם הגוף המנהל ולנסות להוריד עלויות דמי הניהול ודמי הצבירה.

עם מי ניתן להתייעץ?

יועץ פנסיוני (ולא סוכן) במקום העבודה, בבנק או באופן פרטי.

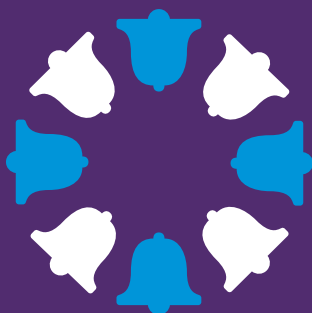

באימים לאי:

הימנעו משיחות, אכיל

מה עלי לעשות כדי לחסוק?

פעמונים ארגון חסד (ע"ר) 58-039-270-2

אורלוב 77 פתח-תקווה 49342 | טל. 03-9127100 | פקס. 03-9127101

טלפון לתרומות: 1800-35-10-12 | www.paamonim.org | info@paamonim.org |